

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Leto XXIV. - Štev. 8 (790)

T R S T - 20. maja 1972

50 lir

Uspeh na volitvah 7. in 8. maja

Nad 9 milijonov glasov za KPI

Tov. Albin Škerk je ponovno izvoljen za poslanca

KPI se je na političnih volitvah močno uveljavila. Prejela je nad devet milijonov glasov. Toliko jih ni še nikoli prejela. Tudi v deželi Furlaniji je krepko napredovala in prejela več glasov kot kdaj koli prej. V deželi sta bila izvoljena dva senatorja KPI: tov. Paolo Sema v Trstu in Silvano Bacicchi v Gorici. Izvoljeni so bili tudi trije poslanci: tov. Albin Škerk v Trstu, Mario Lizzero v Vidmu in Lorenzo Menichino v Gorici. (Objavljamo prvo analizo volilnih izidov. Napisal jo je deželni tajnik KPI tov. Cuffaro).

Sila, ki se v vzdušju ustrahovalne kampanje desnice, močno krepí in napreduje, opora vse levice v nadaljnjem boju proti fašizmu, za preokret demokratičnega značaja: to je KPI v Furlaniji - Julijski krajini po volitvah 7. in 8. maja.

Uspeh, ki smo ga dosegli je važen, saj gre za uspeh v trenutku, ki je tako različen od leta 1968 ali, še posebej, od leta 1970. Napredovali smo povsod, v vseh pokrajinah.

V pogojih, ki za levico niso bili povsem ugodni (kar se še posebej pozna pri izidu socialproletarske liste, kljub navdušenemu nastopu tovarišev iz PSIUP), smo uresničili dve pomembni nalogi.

Skupna lista KPI-PSIUP je ohranila v deželi dve senatorski mesti, uspelo nam je, da smo — kljub napetosti predvolilnega spopada — odprli nove perspektive vsej levici, posebno kar zadeva odnos s socialisti.

O tem bomo še spregovorili. Sedaj podčrtujemo, da je ta pozitivni

(Nadaljevanje na 2. strani)

ANTONINO CUFFARO

Poziv tržaškega odbora za mir in svobodo Vietnamu

Tržaški pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnamu poziva vse italijanske in slovenske prebivalce, mladino, žene, študente in delavce, naj se tudi pri nas dvigne glas ljudstva proti ameriškim napadom, ki jih je predsednik Nixon poostril v zadnjih dneh; proti pokolu junaškega vietnamskega ljudstva.

Vsi demokrati, vse politične, sindikalne in druge organizacije ter posamezniki naj se mobilizirajo in zahtevajo od italijanske vlade, naj vzpostavi diplomatske odnose s Severnim Vietnamom.

To pomeni obenem boj za miroljubno politiko Italije, proti vojaškim služnostim, proti atomskim minam na Krasu, ki škodujejo gospodarstvu in napredku dežele in ki predstavljajo nevarnost za tukajšnje prebivalstvo.

Treba je obveščati javno mnenje o položaju v Vietnamu in razkrinkati zagovornike ameriškega vojaškega posega.

Naj se razvije protestno gibanje, in pospešijo pobude demokratičnih organizacij in prebivalcev raznih političnih usmeritev. Naj se prispeva k temu, da bodo v bodoče zagotavljeni mir, svoboda, neodvisnost za vietnamsko ljudstvo in za vse narode na svetu!

Predsednik SFRJ tov. Josip Broz-Tito slavi 80 let življenja. Ta jubilej proslavljajo na raznih prireditvah po vsej Jugoslaviji. Na neki svečanosti v Beogradu bo sodeloval tudi orkester Miramar iz Trsta, ki ga vodi tov. Oskar Kjuder. (Na sliki: zunanja ministrica začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnamu in predsednik SFRJ).

Uspeh na volitvah 7. in 8. maja

(Nadaljevanje s 1. strani)

dejavniki vplivali tudi na porast glasov PSI, ki se krepi zaradi svojih novih stališč in v naši deželi prvič prerašča socialdemokracijo.

Mislimo, da morajo volilni izidi vplivati tudi na tovariše socialiste, posebno kar zadeva nekatera specifična vprašanja Furlanije - Julijske krajine. Prepričani smo, da se morajo levičarske stranke čimprej srečati in preveriti svoja stališča. KD moramo prepričati, da bi na osnovi svojih nazadnjaških stališč paralizirala delo v deželi. Res ji je uspelo zavreti izgubo glasov, predvsem s pomočjo klientelističnih vezi in privabljanjem glasov podrejenih skupin. KD bi rada onemogočila edino resno politiko, ki naj v naši deželi porazi desnico in vodi po poti družbenega in gospodarskega napredka. To je politika ovrednotenja avtonomije in ljudskega sodelovanja.

Sedaj moramo KD spodbujati, onemogočiti ji moramo, da bi še nadalje dajala kisika fašistom: izbirati mora. Ni slučaj, menimo, da je KD največ izgubila v Pordenonu, kjer je mlad delavski razred preveril njeno izdajstvo.

Novi enotni odnosi na levi so bistveni, ker lahko porazijo vsak reakcionarni poskus, ki bi se porodil v KD ali izven nje. Povolilno obdobje narekuje vsem političnim silam jasno izbiro: zvestobo antifašističnim glasom v Furlaniji - Julijski krajini.

Kar zadeva KPI lahko mirne duše rečeno, da je bil naš uspeh najvažnejši prispevek, ki je fašistom zaustavil korak v trenutku, ko so si na valu uspeha 13. junija lani mnogokaj obetali v naših krajih. Ni jim uspelo, da bi prišli na število glasov iz leta 1958, toda to ne pomeni, da bomo za las zmanjšali čuječnost in pripravljenost na boj, ki lahko prepreči in zatre v kali vsako reakcionarno pustolovščino.

V naši deželi so motilne liste proti KPI popolnoma propadle. Menimo pa, da moramo nekaj povedati tudi tistim, ki so mislili, da lahko glasujejo «bolj rdeče» mimo KPI. Z mladinci, ki so v dobri veri, se moramo odkrito pogovoriti. Prav sedaj, ko je vse še tako vroče, se morajo zamisliti o vlogi nekaterih «revolucionarnih» skupin, ki se o njih naj-

Dokončni volilni izidi

SENAT						
	1972			1968		
	Glasovi	%	Sedeži	Glasovi	%	Sedeži
KPI-PSIUP	8.539.515	28,4	94	8.583.285	30	101
PSI	3.224.778	10,7	33			
PSDI	1.612.880	5,4	11			
PRI	917.392	3,1	5	621.913	2,2	2
DC	11.457.746	38,2	135	10.933.781	38,3	134
PLI	1.314.907	4,4	8	1.936.943	6,8	16
MSI-PDIUM	2.761.603	9,2	26	1.897.389	6,6	13
Druge liste	194.506	0,6	2	177.026	0,6	2
Skupno	30.095.363		313	28.616.021		315

Na volitvah leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 4.354.906 glasov, tj. 15,2% in 46 sedežev, od teh se jih je 35 izreklo za PSI.

V gornjih podatkih niso všteti volilni izidi v Dolini Aosta.

V senatu bo 11 predstavnikov stranke PSIUP, v prejšnji mandatni dobi je tej stranki pripadalo 14 senatorjev.

POSLANSKA ZBORNICA						
	1972			1968		
	Glasovi	%	Sedeži	Glasovi	%	Sedeži
KPI	9.057.049	27,2	179	8.557.404	26,9	177
PSIUP	648.368	1,9	—	1.414.544	4,4	23
PSI	3.209.503	9,6	61			
PSDI	1.716.197	5,1	29			
PRI	953.681	2,9	14	626.567		9
DC	12.910.104	38,7	266	12.407.172	2	265
PLI	1.296.613	3,9	21	1.851.060	39,1	31
MSI-PDIUM	2.892.316	8,7	56	1.848.038	5,8	30
MANIFESTO	223.789	0,7	—	426.698	5,8	
Druge liste	288.717	0,9	3			3
Skupno	33.316.109		629	31.737.315	1,3	

Na volitvah leta 1968 je skupa lista PSI-PSDI prejela 4.605.832 glasov. PSI je pripadalo 62 poslancev, PSDI pa 23.

V gornjih podatkih niso všteti volilni izidi v Dolini Aosta.

bolj laskavo izražajo listi delodajalcev, ker krhajo ostrino orožja delavskega razreda.

Lahko gremo v iskren razgovor, ker so tisoči in tisoči slovenskih in italijanskih mladincev v naši deželi razumeli pomen bitke, ki je možna samo s KPI, v KPI.

Mladina je prvi vir našega uspeha. Tako zaradi števila glasov, kakor zaradi njene politične zavzetosti. Ona nam danes jamči, da bomo še napredovali in spremenili bodočnost naših krajev.

A. C.

Slovinci so v veliki večini glasovali za levičarske sile

KPI je zbrala zavestne glasove tudi pri nekomunistih Voditelji SSL niso dosegli pričakovanih rezultatov

Kako so glasovali Slovenci? Odgovor je lahko preprost, če stvar jemljemo globalno: na levo, lahko pa je bil zapleten, če skušamo analizirati nove primere in izbire.

Slovinci so glasovali v veliki večini na levo. Vedno je bilo tako. Novo pa je predvsem v tem, kje in kako je leвица (KPI v prvi vrsti) napredovala. Zdi se nam pomembno, da nam analiza volilnih rezultatov dokazuje, da so mladi volivce oddali svoj glas komunistom. KPI je zbrala politično opredeljene in zavestne glasove tudi pri slovenski katoliški mladini, ki se je odprla dialogu z naprednimi laičnimi silami.

Prav tako pomembno se nam zdi, da je KPI zbrala več sto glasov več v Benečiji, v Nadiških dolinah, nad Fojdo, v Kanalski dolini. Izbira beneških Slovencev dovolj zgovorno priča o narodnostnem in socialnem prebujanju. Prepričani smo, da bi rezultat bil še boljši, če bi družbeno najbolj osveženemu delu beneških Slovencev — emigrantom, ne preprečili povratka iz tujine na volitve.

Zaupanje volivcev je pripomoglo k izvolitvi kar lepega števila poslancev, ki bodo v rimskem parlamentu kot dobri poznavalci naših vprašanj dostojno zastopali tudi Slovence in branili njihove interese. Ne mislimo samo na slovenskega poslanca tovariša Škerka, temveč tudi na senatorje Semo in Bacicchija, poslanca Lizzera in Menichina. Slovenci so jim tudi s preferenčnimi glasovi izrazili zaupanje, ki ga bodo naši poslanci vračali s svojo zavzetostjo.

Oceniti moramo tudi politično vsebino izbire volivcev, ki so glasovali za KPI. Slovenci so s svojim zadržanjem med vso volilno kampanjo dokazali, da znajo presojati trezno in razsodno, da ne nasedajo na zgolj propagandistična gesla, pač pa se opredeljujejo po oceni preteklega dela, besed in dejanj, doslednosti in zavzetosti posamezne stranke. Politična ocena slovenskih volivcev je združila, v trenutku opredelitve, socialni in narodnostni interes celotne skupnosti in jima dala pozitiven, napreden znak.

Glas za KPI, posebno še med mladino, je kvaliteten skok v tej izbiri, ker je sad celovite ocene političnega položaja in spoznanja, da je moč doseči našo enakopravnost le v splošnem okviru demokratizacije državnih struktur, z uresničenjem programa reform, ki naj ga izvede nova vlada, nova večina.

Tokrat so zaupanje komunistom izrazili tudi nekateri bolj osveščeni volivci, ki so doslej oddajali svoj glas znaku lipove veivce. Ni jih zelo mnogo, toda njihovo izbiro tembolj cenimo, ker so z glasom za KPI šli proti volji vodstva «Slovenske skupnosti» in njenih notranjih komponent.

«Slovenska skupnost» bolj prikrito, jasneje njeni listi, še najbolj grobo pa «Glas slov. ljudskega gibanja»: vsi so pred volitvami pozivali svoje volivce, naj ne oddajajo svojih glasov 'fašistom in komunistom'. Nekateri so še dodali priporočilo, naj oddajo svoj glas kandidatu KD Belciju.

Katoliška mladina, najbolj osveščeni volivci tega tabora niso sprejeli enačenja 'komunisti - fašisti', ki je zgodovinsko sploh nesprejemljivo, na Pri-

morskem pa žaljivo za same katoliške Slovence.

Zato je njihova izbira pomembna. Naloga komunistov pa je, da nadaljujejo odprt dialog s katoliško mladino in drugimi, da se enkratna izbira spremeni v trajno in demokratično zavezništvo ljudi, ki podobno mislijo in se zavzemajo za iste cilje: socialno pravičnost in narodno enakopravnost.

Velika večina volivcev SSL pa je le sledila navodilom «Glasa» in skrbno izpeljani kapilarni akciji po župnijskih domovih in katoliških dvoranah. Glasovali so za KD, ki se sedaj s temi glasovi hvali, češ da so plačilo za «vse, kar je naredila za Slovence».

Glas tega globalno vzeto najmanjšega dela slovenskih volivcev predstavlja v prvi vrsti razredno izbiro voditeljev SSL, ki so s svojim predvolilnim aktivizmom dali svoj prispevek splošnemu preokretu na desno v državi. Verjetno upajo, da jim bo ta aktivizem obilno poplačan. V to resno dvomimo, saj je KD že v svojem volilnem programu lepo povedala, da nasprotuje globalnemu reševanju odprtih vprašanj slov. manjšine v Italiji.

Voditelji SSL so s svojim aktivizmom skušali preusmeriti del glasov, da bi se demokratična in antifašistimska leвица ne okrepila. Priznati moramo, da

STOJAN SPEČIĆ

Skupščina tržaških komunistov v Ljudskem domu v Trstu. Na govorniškem odru so bili: senator Silvano Bacicchii, tajnik deželnega komiteja KPI Antonino Cuffaro, tajnik tržaške federacije KPI Giorgio Rossetti, poslanec Albin Škerk in senator Paolo Sema. Na skupščini so proučili volilne izide.

jim je (v mejah, ki jih poznamo) tudi uspelo, kar se preusmerjevanja tiče. Ni jim pa uspelo, da bi ošibili levico, ki je trdnjša kot kdajkoli prej. Pomislimo samo na to, da ima KPI v Trstu največje število glasov v vsej po-vojni dobi!

Mimogrede še beseda o socialdemo-kratih. Ti so se zelo trudili, da bi med Slovenci zbrali kaj glasov. Zdi se nam prav, da jih je slovenska manjši-na zavrnila, ker je spoznala, da je za-man vsa demagogija stranke, ki se krčevito upira enotnosti vseh napred-nih in antifašističnih sil. Mimo te enotnosti pa je vsako dejanje Sloven-cem samo v škodo.

Volitve so sedaj za nami. Če se ozremo lahko z zadoščenjem ugotovi-mo, da je naš uspeh dan za dnem pri-pravljalo veliko število mladih in pri-pravljenih slovenskih in italijanskih tovarišev. V teh napetih dneh je naša partija pridobila nove moči, nove kadre tudi med Slovenci. Še en dokaz več, da smo ubrali pravo pot in da moramo po njej nadaljevati z nez-manišanim zanosom.

Mobilizacija vseh naših sil ne bo pu-pustila. Pred nami so važne naloge: zatreti moramo vsak poskus reakcio-narnega značaja, učvrstiti partijo, pri-praviti se na nove jesenske volitve, pred tem še na kampanjo za okrepitev našega tiska.

Še bolj moramo učvrstiti našo orga-nizacijo med Slovenci, od Matajurja do Miljskih hribov, ker se zavedamo svoje častne dolžnosti: v komunistih vidijo svojo trdno oporo tudi drugi Sloven-ci.

Naše sekcije morajo postati življen-ska središča politične dejavnosti in dialoga. Svojo prisotnost moramo ko-munisti kakovostno obogatiti tako vsebinsko, kakor po širini. Doseženi uspeh nas ne sme uspavati, nasprotno, podžiga nas naprej, k novim ciljem, k novim zmagam.

PREFERENČNI GLASOVI ZA KANDIDATE KPI

TRŽAŠKO OKROŽJE

Albin Škerk - 6.798
Gastone Millo - 4.464
Jole Burlo - 1.723
Claudio Tonel - 1.142

GORIŠKO OKROŽJE

Mario Lizzero - 3.071
Silvano Bacicchi - 2.763
Lorenzo Menichino - 3.661
Andrej Jarc - 905

Tov. Bacicchi je optiral za senat, za poslanca pa je bil potrjen tov. Menichino.

Volilni uspeh na Goriškem

Porast slovenskih glasov za KPI

Na Goriškem beležimo pomembne volilne uspehe. Levičarske sile so na-predovale. Napredovala je zlasti KPI.

Goriški Slovenci so v glavnem dobro volili. To še posebej velja za občino Doberdob, kjer je velika večina doma-činov glasovala za komuniste. V občini Sovodnje so komunisti prejeli 25,5% glasov, v Števerjanu pa več kot 18% glasov. Doberdobski župan Andrej Jarc, ki je kandidiral na listi KPI, je prejel mnogo preferenčnih glasov, več kot ostala dva Slovenca, ki sta kandidirala na drugih listah. Komunistična partija se je krepko uveljavila tudi v Standre-žu, Pevmi in Podgori.

To so dejstva. In ta dejstva potrju-jejo, da pozivi, ki sta jih naslavljala na slovenske volivce Slov. ljudsko gibanje in Demokratska zveza niso obrodili pričakovanih sadov. Vedno več Sloven-cev ne verjame takim pozivom. Ved-no več Slovencev zavrača vabljenja ge-sla slovenske gospode, ki klečeplazi pred demokristjani. Vedno več Sloven-cev spoznava, da je politika, ki jo izva-jajo demokristjani, škodljiva za inte-rese slovenske narodnostne skupnosti. Vedno več Slovencev prihaja do spoz-nanja, da odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti ni mogoče reše-vati z nekaterimi koncesijami, temveč da je za rešitev teh vprašanj neobhodno potrebna nova politika. Zato torej vedno več slovenskih volivcev spreje-ma stališče komunistične partije, to je, da slovenska vprašanja spadajo v okvir boja za demokracijo v Italiji.

Nad vse pozitivno pa je dejstvo, da je glas slovenskih volivcev glas proti fa-šizmu. In KPI je pristni izraz protifa-šizma. Omembe vredno je tudi dejstvo, da v slovenskih krajih misovci niso prejeli glasov. Maloštevilni glasovi za misovce (v slovenskih krajih namreč) nič ne pomenijo, saj je vsem znano od kod prihajajo.

Sedaj je treba iti naprej. Ne smemo se ustavljati pri opevanju volilnih uspe-hov. Komunistična partija se je pred-stavila z jasnim programom, ki se ti-če tudi Slovencev. Še posebej se je obvezala, da bo podpirala in pospeše-vala zakonodajne ukrepe, tako vse-državnega značaja kakor tudi na ravni deželne avtonomije, za zaščito sloven-ske narodnostne skupnosti. Te obve-ze partija ni sprejela zato, da bi z njo lovila glasove Slovencev; sprejela jo je, ker je dosledna v svojem boju za pra-

vice zatirane narodnostne manjšine,

Slovenski volivci so lahko prepričani, da bodo komunisti storili vse, kar je v njihovi moči za uresničitev spreje-tih obvez.

SENAT

OBČINA GORICA

	1972	1968
KPI-PSIUP	3.280	3.269
MSI	2.919	2.047
PRI	818	603
PLI	1.326	2.528
DC	14.427	13.233
PSDI	2.616	
PSI	2.383	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 5.139 glasov.

OBČINA DOBERDOB

	1972	1968
KPI-PSIUP	424	394
MSI	2	4
PRI	5	18
PLI	4	4
DC	226	246
PSDI	9	
PSI	50	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 97 glasov.

OBČINA SOVODNJE

	1972	1968
KPI-PSIUP	264	266
MSI	14	8
PRI	18	26
PLI	9	14
DC	320	310
PSDI	61	
PSI	345	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 373 glasov.

OBČINA ŠTEVERJAN

	1972	1968
KPI-PSIUP	88	84
MSI	7	9
PRI	12	18
PLI	3	7
DC	222	188
PSDI	27	
PSI	66	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 100 glasov.

SENAT

OBČINA DOLINA

	1972	1968
KPI-PSIUP	2.015	1.901
MSI	65	57
PLI	53	46
PRI	58	95
DC	871	737
PSI	323	
PSDI		

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 298 glasov.

OBČINA ZGONIK

	1972	1968
KPI-PSIUP	458	401
MSI	26	11
PLI	15	11
PRI	15	28
DC	163	143
PSI	86	
PSDI	43	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 91 glasov.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA

	1972	1968
KPI	1.528	1.368
MSI	292	174
PLI	178	166
PRI	122	106
DC	1.920	1.578
PSI	501	
PSDI	282	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 575 glasov.

OBČINA REPENTABOR

	1972	1968
KPI-PSIUP	159	155
MSI	26	6
PLI	16	11
PRI	14	30
DC	115	74
PSI	48	
PSDI	7	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 57 glasov.

OBČINA MILJE

	1972	1968
KPI-PSIUP	4.412	4.253
MSI	284	206
PLI	273	324
PRI	292	246
DC	2.601	2.473
PSI	383	
PSDI	407	

Leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 690 glasov.

Prvomajski sprevod v Trstu. Letos so prvomajske manifestacije priredile skupno CGIL, UIL in CISL

SR Slovenija in manjšine

V skupščini Socialistične republike Slovenije so v torek, 16. t.m. razpravljali o zunanji politiki in o mednarodnih odnosih Jugoslavije. V okviru te razprave so govorili tudi o manjšinah, ki živijo v avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini, na Koroškem in na Madžarskem. O položaju Slovencev v Italiji je podpredsednik slov. skupščine dr. Hočevar dejal:

«Položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji se je delno izboljšal zlasti na Tržaškem, kjer so njene pravice in zaščita urejene s posebnim statutom, medtem ko je z italijansko zakonodajo še vedno nezadovoljivo urejen položaj manjšine in še to le na Tržaškem in Goriškem. Obstoječi predpisi pa se sploh ne uporabljajo v prid tistih Slovencev, ki živijo v videmski pokrajini. Pojav, da se uporablja

popolnoma različen zakonodajni in dejanski režim za pripadnike iste narodnostne skupnosti v treh sosednjih pokrajinah iste države, je nekaj povsem edinstvenega in samo po sebi zgovorno kaže neurejen in nevdzdržen položaj, v katerem se še vedno nahaja slovenska narodnostna skupnost v Italiji. Z ozirom na takšen položaj je razumljivo, da so prizadevanja Slovencev v Italiji osredotočena na zahtevo, da se sprejme zakon, ki naj bi služil kot podlaga za ureditev celotnega položaja manjšine».

Dr. Hočevar je omenil razne dokumente in osnutke zakona, ki so bili predloženi parlamentu; omenil je tudi enotno spomenico, ki je bila poslana rimski vladi ter obisk enotne delegacije Slovencev pri bivšem predsedniku vlade Colombu.

Zatem je dr. Hočevar dejal: «Pozitivna sprememba, katero je opaziti na strani večinskega naroda nas navdaja z upanjem, da bo vendarle v doglednem času urejen položaj celotne narodnostne skupnosti v Italiji. K temu cilju so osredotočene vse sile slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, katero preveča visoka narodna zavest in katera kaže veliko politično zrelost in sposobnost, da sama oblikuje program in zahteve glede svojega položaja ali rešitev posameznih vprašanj in da na tem dosega akcijsko enotnost. V tem, kakor tudi v sposobnosti, da si za svojo akcijo zna pridobiti zaveznike v italijanski demokratični strukturi, vidimo največje poročstvo za uspehe v njenem boju».

V nadaljevanju svojega referata je podpredsednik slovenske skupščine poudaril naslednje:

SENAT

OBČINA TRST

	1972	1968
KPI-PSIUP	43.307	44.896
MSI	26.264	18.161
PLI	13.636	17.331
PRI	7.462	4.404
DC	68.815	71.420
PSI	12.388	
PSDI	12.191	

Na volitvah leta 1968 je skupna lista PSI-PSDI prejela 22.145 glasov.

Podatke v volitvah v poslansko zbornico bomo objavili prihodnjič.

«Slovenska narodnostna skupnost v Italiji v svojem boju lahko računa na največjo pomoč matičnega slovenskega naroda, kakor tudi na solidarno pomoč vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti, ki združeni živijo v socialistični Jugoslaviji. Jugoslavija sprejema in spoštuje mednarodne sporazume, s katerimi so bila rešena vprašanja sedanjih meja in zahteva isto tudi od drugih. Skupaj s svojimi sosedi želi graditi vzajemno zaupanje na temeljih doslednega spoštovanja neodvisnosti, suverenosti, oziroma nedotakljivosti in nevmešavanja. Skrb za usodo in položaj slovenske narodnostne skupnosti pa izraža prirodno prizadetost matičnega naroda, mimo tega pa se opira tudi na določbe mednarodnih sporazumov. Narodnostna manjšina v sosednji državi mora biti zavarovana pred asimilacijo, mora imeti možnost, da živi jezikovno in kulturno enotno življenje z matičnim narodom. Kulturne, znanstvene, izobraževalne, gospodarske in druge ustanove matičnega naroda imajo določene obveznosti tudi do tistega dela naroda, ki se nahaja v zamejstvu, ob upoštevanju dejstva, da je to del sosednje države. Noben matični narod in njegova država ne moreta biti ravnodušna do položaja in tretmana svoje manjšine v sosednji državi. Odnos do tega vprašanja tudi ni brez vpliva na stanje in gibanje medsebojnih odnosov.

Neposredno sodelovanje med Socialistično republiko Slovenijo in Avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko krajino je dalo že mnogo dobrih rezultatov. Sporazumi, s katerimi je urejen obmejni osebni in blagovni promet, dobro služijo svojemu namenu. Odprte meje in množičen tok v obeh smereh, omogočajo nevezane stike in medsebojno zaupanje ter sodelovanje. Slovenska republika je zainteresirana, da se še nadalje proučujejo in odpirajo možnosti čim širšega sodelovanja z deželo Furlanijo-Julijsko krajino, da se še nadalje razvijajo razne oblike sodelovanja na področju industrijske kooperacije in raziskovalnega dela, na področju turizma in gostinstva, na področju prometa, urbanizma in komunalnega gospodarstva, na področju visokega šolstva in kulturnega življenja, varstva človekovega okolja, zaščite prirode itd.»

Podpredsednik slovenske skupščine se je dotaknil tudi kampanje, ki jo podpihujejo določeni krogi v Italiji v zvezi s tako imenovano cone B. Poudaril pa je, da «kdor odpira vprašanje bivše cone B odpira tudi vprašanje bivše cone A ter da je skupna naloga obeh držav, da na temelju spoštovanja mednarodnih sporazumov uredita še vsa odprta vprašanja».

Američani naj zapustijo Vietnam!

Po vsem svetu protestirajo proti zločinskim dejanjem ameriških imperialistov

Ameriški imperialisti so sprožili hud napad proti Vietnamcem, ki se borijo za osvoboditev svoje domovine. Kršili so premirje ob mejni črti, ki deli Vietnam. Obnovili so tudi bombardiranje Severnega Vietnama ter povzročili mnogo žrtev med civilnim prebivalstvom in seveda ogromno materialno škodo.

Ves miroljubni svet ogorčeno protestira proti zločinskim dejanjem imperialistov. Množijo se protestne demonstracije proti ameriškim napadalcem in manifestacije solidarnosti s trpečim vietnamskim ljudstvom. Tudi v Ameriki se čedalje bolj širi odpor proti politiki, ki jo vodi predsednik Nixon. Zlasti mladina odločno zavrača to politiko.

Ko miroljubni svet protestira proti imperializmu se zaveda nevarnosti, ki jo povzroča stopnjevanje vojne v Vietnamu. To stopnjevanje zaostruje napetost na mednarodnem področju in večja nevarnost vojne, ki bi lahko povzročila splošno katastrofo. Kdo namreč more jamčiti, da se kateremu izmed blaznežev nekega dne ne porodi slo po jedrskem orožju? In kaj bi lahko temu sledilo?

Miniranje morja ob vietnamskih obalah, miniranje rek v Južnem Vietnamu ima lahko hude posledice ne le, ker blokira promet ter povzroča hudo gospodarsko škodo, mine lahko sprožijo

iskro novih nepredvidenih širših spopadov.

Pred dnevi so poročale razne tiskovne agencije, da so ameriška letala med drugim razdejala tudi naftovod, po katerem je Severni Vietnam oskrboval z gorivom demilitarizirana področja. Agencije so tudi poročale, da je neki predstavnik ameriškega poveljstva v Saigonu povedal, da so ameriška vojna letala od 8. do 13. maja opravila 1.800 bojnih poletov nad Severni Vietnam, kjer so bombardirala hiše, mostove, letališča, železnice, pristaniške naprave itd. Zelo vznemirljiva je tudi vest, da ZDA nameravajo poslati v Tonkinški zaliv še eno letalonosilko in šest rušilcev. V vietnamskih vodah je zdaj že šest ameriških letalonosilk. V samem tonkinškem zalivu je 60 ameriških vojnih ladij z 41.000 mornarji in piloti.

Prejšnji teden je Le Duc Tho posebni odposlanec severnovietnamske vlade na tiskovni konferenci v Parizu, povedal, da je njegova vlada predlagala, naj bi se obnovila pogajanja za zeleno mizo. Med drugim je Le Duc Tho rekel, da se morajo Američani pogajati, če želijo, da bi prišlo do politične rešitve in do konca vojne v Indokini. Poudaril je tudi, da je mir možen le, če bodo ZDA umaknile svoje čete iz Južnega Vietnama in prenehale z bombardiranjem Severnega Vietnama ter pristale na ustanovitev koalicijske vlade v Saigonu.

Manifestacija za Vietnam. Na trgu pred cerkvijo sv. Jakoba v Trstu se je kljub neugodnemu vremenu zbrala številna množica.

Voščilo tov. Titu

Tovariš Tito slavi svoj osemdeseti rojstni dan. Ta jubilej proslavlja vsa socialistična Jugoslavija. In povsem naravno je, da ga proslavlja, saj gre prav Titu zasluga za to, da je danes Jugoslavija to, kar v resnici je: svobodna, socialistična domovina številnih narodov in narodnosti.

Ko je bila stara Jugoslavija razkosana je Tito pozval zaslužjene narode v boj za svobodo, za izgon okupatorja iz dežele. Ta poziv so narodi sprejeli. Iz revolucije je izšla nova Jugoslavija, socialistična domovina številnih narodov in narodnosti.

Okupatorji so zapustili strašne posledice. Dežela je bila do skrajnosti izčrpana. Začela se je druga faza revolucije: obnova. Tudi ta faza revolucije se je pod modrim vodstvom tovariša Tita, kljub številnim notranjim težavam in oviram, ki so prihajale od zunaj, uspešno zaključila. In danes je Jugoslavija to, kar nikoli prej ni bila.

Tudi nekoč nerazvite, zaostale pokrajine se uvrščajo med moderno urejene dežele.

Tito je državnik v pravem pomenu besede in uživa velik ugled ne le v domovini, ki jo vodi, temveč v svetu sploh. Njegova načela o miroljubnem sožitju med državami, o neodvisnosti in enakopravnosti narodov in narodnosti, o spoštovanju ozemeljske celovitosti in nevmesavanju v notranje zadeve drugih držav se čedalje bolj uveljavljajo.

Povsem naravno je torej, da Titov jubilej proslavlja vsa njegova socialistična domovina in da se ga spominjajo tudi napredne, demokratične in socialistične sile v svetu.

Tudi mi se iskreno pridružujemo vsem, ki so ali bodo v teh dneh voščili tovarišu Titu; tudi mi mu pošiljamo iskreno, tovariško voščilo, da bi še mnogo, mnogo let nadaljeval svoje delo, ki je delo v prid jugoslovanskim narodom in narodnostim, v prid sožitja in miru, za boljši in pravičnejši svet!

Srečanje s pisateljem Tonetom Svetino

V torek, 16. maja je krožek Pinko Tomažič iz Trsta priredil v prosvetni dvorani v Nabrežini tovariško srečanje s pisateljem Tonetom Svetino. Srečanje, ki je zelo lepo potekalo, je bila pravzaprav manifestacija proti fašizmu in proti vojni, obenem pa je bilo to srečanje odločen in jasen odgovor na provokacijo, ki so jo svojčas v Nabrežini zagrešili fašisti s tem, da so oskrnili spomenik padlim partizanom in umrlim v nacističnih taboriščih. Nič čudnega torej, da so na omenjeno srečanje prišli tako številni partizanski borci, aktivisti in svojci padlih; razveseljivo pa je dejstvo, da je bilo na tem srečanju tudi mnogo mladine.

Srečanje s pisateljem Svetino je nedvomno opestril tudi nastop pevskega zbora Igo Gruden iz Nabrežine, ki ga vodi prof. Sergij Radovič. Zbor je ubralo pel partizanske in borbene pesmi.

O pomenu tega srečanja je spregovoril inž. Miloš Kodrič, predsednik krožka Pinka Tomažiča, nekaj podatkov o življenju in delu pisatelja Svetine pa je podal tajnik Slovenske prosvetne zveze Mirko Kapelj.

Pisatelj Tone Svetina je v glavnem govoril o svojem romanu Ukana; govoril je o tem, kako je roman nastajal, povedal je, da je zbiral gradivo za to obsežno delo celih 15 let, da so razne beležke še iz tistega časa, ko se je boril kot partizan na Gorenjskem, na Primorskem in v Trstu. Pripovedovanje je bilo izredno zanimivo, pestro, včasih tudi obarvano s pristnim humorjem, ki je spravil v dobro voljo sicer zelo pozorne poslušalce. Seveda je bil govor pisatelja tudi aktualen, saj se je med drugim dotaknil tudi sedanje tragedije v Vietnamu in nevarnosti morebitne jedrske katastrofe. Med aktualno tematiko, katere se je Tone Svetina večkrat

dotaknil, spada tudi vprašanje enotnosti med slovenskimi in italijanskimi protifašisti.

Po dokaj dolgem govoru, ki pa ni bil predolg niti za številne poslušalce, ki so stali v dvorani (ker je bilo sedežev odločno premalo), se je razvila zelo živahna razprava. Zlasti zanimiva so bila vprašanja nekaterih borcev, ki so pod različnimi imeni opisani v Ukani. Nekateri izmed teh so vpraševali pisatelja, kako je mogoče, da jih je tako točno opisal, saj jih vendar osebno ne pozna in kako je mogel tako točno prikazati razne dogodke. Pisatelj je skušal vsem sobesednikom odgovoriti in pri tem se je skliceval na beležke iz časa osvobodilnega boja, na pričevanja številnih borcev in seveda tudi na obstoječo dokumentacijo. Iz raznih vprašanj, ki so jih postavljali zlasti partizanski borci, se je odražala želja, da bi Ukani sledila še druga podobna literarna dela, ki bi od bližje obravnavala dogodke, ki so se odigrali na naših tleh; izražala pa se je tudi želja, da bi pisatelj Tone Svetina še mnogokrat obiskal te kraje.

Kot smo že omenili se je srečanja s tovarišem Svetino udeležilo veliko število domačinov iz devinsko-nabrežinske občine, iz sosednjih krajev in tudi iz mesta. Skratka: dvorana je bila premajhna, da bi sprejela vse, ki so želeli poslušati pisatelja. Med prisotnimi so bili tudi: poslanec Albin Škerk, deželni svetovalec dr. Jan Godnič, devinsko-nabrežinski župan dr. Drago Legiša, župan iz Zgonika Jože Guštin in drugi.

Še nekaj kronike o obisku pisatelja Svetina pri nas. Med potjo v Nabrežino sta se pisatelj in njegova soproga, ki

Dvorana prosvetnega društva Igo Gruden v Nabrežini je bila premajhna, da bi sprejela vse, ki so želeli poslušati pisatelja Toneta Svetino. Na sliki en del udeležencev zelo uspelega srečanja.

V Bazovici se je uveljavil lep običaj, da na praznik Prvega maja priredijo budnico. Letos je igrala pihalna godba iz Divače. Istega dne, ki pri nas soupada z obletnico osvoboditve, se prebivalci Bazovice spomnejo tudi partizanskih borcev, ki so pokopani na vaškem pokopališču. Ob grobu priredijo priložnostno spominsko svečanost.

Srečanje s Tonetom Svetino

sta ju spremljala poslanec Albin Škerk in Mirko Kapelj, ustavila pri spomeniku padlim partizanom na Opčinah, kjer je bila zbrana skupina bivših borcev in aktivistov, ki so gosta toplo pozdravili.

Po obisku na Opčinah si je pisatelj Svetina ogledal kraški muzej v Repnu nato pa spomenik NOB v Zgoniku. Tu so ga pozdravili župan Jože Guštin, podžupan dr. Jan Godnič in občinski odbornik Srečko Orel. Srečanje na županstvu je bilo zelo pristrčno. Župan Guštin je pisatelja seznanil tudi z deležem, ki so ga dali zgoniški občani v osvobodilni vojni. Predstavniki zgoniške občinske uprave so pisatelja nato spremlili še v Salež in v Šempolaj. Končno se je tov. Svetina ustavil še pri spomeniku v Nabrežini, kjer so ga pozdravili predstavniki krajevne zveze ANPI.

V sredo zvečer je tov. Svetina predaval v dvorani prosvetnega društva Slavko Škamperle pri Sv. Ivanu v Trstu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

V torek, 23. t.m. ob 15.30

SAŠA ŠKUFGA

TRNULJČICA

Pravljica v treh dejanjih

GOSTOVANJE DRAME SNG
IZ LJUBLJANE

BERNARD SHAW

PYGMALION

(Pravljica v petih dejanjih)

Prevod: Janko Moder

Scena: Sveta Jovanovič

Kostumi: Alenka Bartlova

Glasba: Bojan Adamič

Režija: STEVO ŽIGON

V petek, 26. maja ob 21. uri
Abonma red A - premierski in red E - mladinski v četrtek

v soboto, 27. maja ob 20.30

Abonma red B - I. sobota po premieri in red D - mladinski v sredo
v nedeljo, 28. maja ob 16. uri
Abonma red C - nedeljski popoldanski in red F - okoliški

«Stropabusi»

Srečal sem prijatelja, ki mi je ob kozarcu vina povedal, kako je na lastne oči videl dr. Stoko (Slovenska skupnost) organizirati sestanke po župnijskih domovih. Ne vem, če naj temu prijatelju verjamem. Naj presodijo bravci.

Pripovedoval mi je, da je bilo v petek pred volitvami v Bazovici vse živo. Lepo števílo Bazovcev iz katoliškega tabora naj bi se zbralo v domu, ki nosi ime slovenskega škofa Slomška.

Na tem sestanku so volivcem predstavili podtajnika Belcija in jih povabili, naj mu oddajo glas.

V tem, seveda, ni prav nič hudega. Pač je lepo, da so se Bazovci poživžgali na ta «volilni golaž» in v zelo visokem števílu glasovali za komuniste.

Še drug primer, tokrat iz bližnje mestne okolice. Srečal sem pred cerkvijo starejšega sosedu. Za «lipo» je glasoval še v Besednjakovih časih. Pozdravila sva se.

«Kam pa?»

«Bil sem pri maši, sedaj pa na volišče. Ljubi Bog me že razume in mi bo odpustil za to, kar nameravam storiti...»

Prvič je, na stara leta, prekrizal znak s srpom in kladivom.

Ne sramuje se, kdor je glasoval na levo in volil svojega poslanca, kraškega kamnarja.

Drugace je pri onih, ki so verjeli župniku ali gospodu iz Trsta in glasovali za demokristjane. Doslej nisem srečal niti enega, ki bi mi ponosno rekel: «Za demokristjane sem glasoval, a veš?»

Zato sem s prijatelji zbral nekaj kovancev in razpisujem sledeči natečaj: LEPA NAGRADA čaka v našem uredništvu prvega volivca «lipove vejice», ki bo priznal, da je glasoval za demokristjane, ne da bi zardeval za naslednjih pet minut.

Črt

Razstava «Rišino skupaj»

V Kulturnem domu v Trstu je odprta razstava pod naslovom «Oddaja — Rišino skupaj». To je razstava risb šolskih otrok, predvsem iz prvega in drugega razreda osnovne šole, ki so jih otroci izdelali v okviru oddaj «Radia za šole», ki jih za ure risanja pripravlja Evelina Pahor. Pahorjeva je ob odprtju razstave tudi spregovorila o pomenu risanja pri vzgoji otrok.

Razstavljene risbe so iskren in neposreden odraz žive otroške fantazije, saj so oddaje stremele predvsem k temu, da nudijo otroku primerno temo, ob kateri naj razvije svoje likovne sposobnosti, ob tem pa tudi novo tehniko, ki je pri vsaki skupini risb drugačna. Ob razstavi, kot tudi ob drugih podobnih razstavah (vzemimo kot primer izdelke dijakov srednje šole «Srečko Kosovel», ki so bili razstavljeni na razstavi amaterjev na Opčinah), lahko ugotovimo, da je pouk risanja dosegel neko precejšnjo stopnjo sproščenosti in individualne ustvarjalnosti, skratka upoštevanja otrokovih osebnih pogledov na svet, v katerem živi. Postavlja se nam le kratko, a važno in boleče vprašanje: Kdaj se bo to zgodilo tudi pri drugih predmetih? ž. g.

Partizansko slavlje v Podgori

V dneh od 1. do 5. junija bo v Podgori pri Gorici vrsta partizanskih prireditev, katere organizira pred nedavnim ustanovljena sekcija združenja ANPI. Osrednja prireditev bo v nedeljo, 4. junija, ko bo srečanje partizanov iz vse goriške pokrajine. Na srečanju bosta govorila poslanec in bivši komisar divizije Garibaldi tov. Mario Lizzero in bivši komisar Tržaške brigade tov. Vladimir Kenda. Na slavlju v Podgori bodo sodelovali tudi pevske zbori z Goriškega, godba «Kras» iz Doberdoba in folklorna skupina iz Sovodenj.

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Uredništvo in uprava:
Trst — Ul. Capitolina 3
Dopisništvo v Gorici:
Ul. Locchi 2
Letna naročnina 1.000 ltr
Poštni tekoči račun:
Trst 11/7000
Tisk: Tip. Riva - Trst
Ulica Torrebianca, 12